

da bih mogao da ga zapamtim). Naravno, sledeći njen predlog – pogadajte! – bio je da spavamo zajedno. Odmah? Ovdje, u temeljima? Zašto da ne? Dobro. Kako? Stojeći, klečeći, ležeći? Ma, stojeći! Ali, brzo, molim te.

Pauza. Nespretni dodiri. Pokušaji. Čutanje... Osetio sam, samo, neko neobično strujanje, drhtanje i nepoznat, ali prijatan osećaj... Posle toga – tamna mrlja u sećanju. Kao da sam, za neko vreme, izgubio svest ili, samo, pamćenje? Ne znam. Uglavnom, ničega se ne sećam. Ne znam kako smo završili naše prvo »spavanje«, kako smo se razdvojili, ništa ne znam... Ona je bila veoma ži-vahna devojčica, a tada se, odjednom, smirila, i dugo sedela pored mene, na ivici temelja, bez reči...

U tom položaju, ukočene na gomilama sveže iskopane zemlje, zatekla su nas neka deca sa školskim torbama u rukama, preko ramena, na povratku iz škole. Videli su tragove zemlje na mojim koljenima, na laktovima, na dlanovima. »Šta ti je uradila?« – pitali su. Bili su ljuti na nju. Devojičica je bila starija od mene, bar dve godine, i poznata kao nevaljala, loša. Čudili su se – otkud ja s njom? Tako prljav i ojađen, izgubljen, odsutan?!

Posle mnogo godina, sreo sam je u nekoj drumskoj krčmi. Pozdravili smo se kao dobri poznanici. Nismo pominjali igre iz detinjstva, mada nam je oboma baš to bilo na umu. Znao sam da bi samo nekoliko reči bilo dovoljno da se nedopustivo mnogo zbližimo. Mučila me je ta neizvesnost, obuzimala nelagodnost. Iščekivao sam, slutio da će ona prva progovoriti. Ali, začudo – nije. Razgovor se naglo prekinuo nečijim dolaskom. I više je nisam video. Kasnije sam saznao detalje o njenom životnom putu. Greška do greške. Čuda. Bolesti, Nesreće. Izvan ustaljenih normi, izvan klišeja. Ipak, imala je ponosno držanje, s lakoćom, bez kajanja, bez žaljenja, nosila je svoje breme, svoj žig.

U mom sećanju najjasnije se ocrtava ona duga, mukla, neobična... tišina, posle svega što nam se dogodilo u temeljima one male kuće. A posle nekog vremena, posle zagrijava koji se olako zaboravlja, sve – iznenada – polazi, kreće, navire svojim uobičajenim tokom.

7.

Jednostavnim pomeranjem ruke ili nego menjao bih, po svojoj volji, konfiguraciju tog čudesnog reljefa. Na vrhu kolena ili na vrhu lakta, pojavljivale su se vrljene padine, na stomaku ili na grudima – nove visoravni, između nogu – neprohodni kanjoni, a na bokovima, kada bih ležao po strani – planinski venci neobične lepote i toliko dugi da se njima putovalo/pešačilo danima ili mesecima. Promenjena konfiguracija uslovljavala bi da se menjaju i dramatika, dinamika i karakter događaja u Crvenoj šumi. Na poljanama i u dolinama mogle su se sudariti vojske, mogle su se odvijati duge i naporene bitke. Na padinama obraslim žbunjem i niskim rastinjem kretale su se kolone gerilaca i jahali su usamljeni jahači. Vrljetnim liticama šunjali su se odbegli zločinci, istraživači, tragači za zlatom, kopači dijamanta i retkih minerala. Tihom vodom crvenih jezera plovile su grčke i rimske galije, a plahovitim rekama u dubokim klancima lomatali su se hrabri splavari i sportisti u svojim ljuskama-kanuima. Sakupljači retkog bilja, lekovitih trava i gljiva teturali su se polupustinjskim predelima, sa praznim čutura-ma o vratu. Iznenada, iz neke pukotine u Crvenoj steni, kuljnula bi voda novog izvora, koji bih ja izmislio, ti nesrećnici bi bili spaseni. Drugi put, izmišljene ličnosti, koje mi ne bi bile simpatične, pirati bez lađe, osvajači nepoznatih zemalja, Fernandezovi Španci, Amerikanci sa severa i mnogi drugi, upadali bi u močvare i davili se u živom pesku, uletali u lavirinte velikih šumskih požara i bivali spaljeni, naletali na lavine kamenja i na snežne lavine na vrljetno planina iznad 9000 metara nadmorske visine. Po potrebi neke priče, na zahtev moje razigrane mašte – od pitome doline nastajala bi divlja neprohodna planina (i obratno), od jezera bez dna oblikovao bih pitomu livadu (i obratno), od proplanka...

8.

Zgrada u kojoj smo stanovali bila je nešto malo uspećena u blagu padinu; pojas sveže zemlje, širok oko dva metra, ostao je više godina, bez trave, izbrzdan kanalčićima, kojima je oticala kišnica, a u stotinama potocića. Bilo je potrebno više godina da trava osvoji i ovu oblast, iako je bujna livada bila svuda okolo. A u jednom uglu pojavile su

se prve divlje jagode! Suma je bila daleko odatle i pravo je čudo kako su šumske jagode nikle na toj neplodnoj zemlji, i kako su se zacrvenele, i kako su zamirisale. Deca su ih pronašla i svake godine u doba zrenja, dakle početkom leta, mogle su se videti male, pognute prilike, kako se saginju i kako se slade.

Vratio bih se, za trenutak, u vreme kada je obala iza kuće bila gola, kada je ličila na neki divlji predeo razjeden silama erozije, kada je podsećala na reljef skrivene strane Meseca ili neke, još neotkrivene, pustinje na Dalekom istoku. Vratio bih se, samo za čas u to vreme, da bih mogao da ispričam sasvim kratku priču o još jednoj igri iz detinjstva. Obično bih, sa nekakvom starom kašikom, daščicom, parčetom lima ili sličnom alatkom u rukama, silazio do zemljanog pojasa i usecao vijugavi put duž strmine. Nekoliko dana posle kiše zemlja bi bila sveža i podatna za fino oblikovanje. U sušnim periodima, zemlja mi se pod prstima trošila u finu, belu prašinu, pa sam morao da kopam dublje, da bih dopro do vlažnog sloja. Delo mojih ruku bilo bi vrljavu put usečen u obalu, ispresecan mostićima od grančica i travki, delimično provučen kroz useke i tunele, dugačak nekih tri do četiri metra. Znam da sam se na tom mestu više puta igrao i da mi je ta igra veoma prijala.

Kasnije sam, s prozora svoje sobe, osmatrao to krhko i kratkotrajno delo. Pod dejstvom vetra i kiše, ubrzo bi bio izbrisan svaki trag građenja u mekoj i trošnoj zemlji obale.

I još samo jedna slika:

Jednog sam dana, s prozora, ugledao dugu, crnu zmiju, kako se kreće, kako polako gmiže baš starim, izlokanim trasama mojih puteva. Zapljusnu me gađenje koje sam oduvek osećao prema tim odvratnim gmizavcima. Uz to i strah, iako sam bio na bezbednom mestu. Savlađujući srce koje me je gušilo u grlo, dozvah nekog mladića koji je slučajno prolazio nedaleko odatle. On ulati zmijurinu dugačkim štapom, kao buzdovanom... Ali, pojava zmije u prostorima u kojima sam provodio nevine detinje dane, kao da baci luz senku na moje sećanje. I stvarno: posle ovog neprijatnog događaja nisam se više, tim nemogućim serpentinama, vraćao kao detinjstvu. Realna i neumitna slika zmije sprečavala je rad mašte. Siktava i opasna pojava presekle mi je put, i ja sam morao da odrastem.

9.

Rado sam se upuštao u nemoguće avanture, kada bih, umanjnjen, da mi crvena stabla strče visoko iznad glave, luto, izgubljen, stranputicama i jedva, na kraju, izvlačilo živu glavu iz tih beskrainih šumetina, odolevajući neverovatnim opasnostima, savlađujući nepremostive teškoće, glad, žeđ, zimu, vrućinu, boreći se sa ljudožderima, ploveći morima, upadajući u oluje i propadajući u vrtloge...

Ne znajući više da li sanjam, da li izmišljam ležeći budan pod jambolijom, da li čitam fantastične romane, da li se prisećam kaubojskih filmova... viđao sam na skerletnim proplancima:

– kolone patuljaka, po sedam, pa Snežana na kraju, pa opet sedam patuljaka, pa Snežana, pa sedam...

– senke koje se šunjavu šipražjem i vrebaju Uspavanu lepoticu,

– vukove iz nekoliko bajki, kako lutaju u besnom čoporu i napadaju sve živo, počev od dece i staraca (Crvenkapa i njena baka), pa do pitomih životinja (Koža i sedam jarića, Tri praseta itd) i kućnih ljubimaca,

– lažne Pepeljuge sa staklenim cipelicama, koje nude ljubav za nekoliko novčića, a kroz staklo cipela vide im se okrvavljena stopala,

– drvene lutke iz Oza, one koje je izmislio Elin Pelin, tata Đuzepe i Pinokio, kako se igraju šibicama, i onda planu i izgore u plavičastom plamenu,

– a devojičica sa šibicama stoji na kiši, žigice su joj vlažne, no dobro, obasjaćemo je suncem, ogrejaćemo u toploj odaji, napiti svežim mlekom, biće to sasvim nova bajka...

* Kasnije, pred oči mi iskrсну jedna scena, čini mi se tipična za neko mladalacko shvatanje seksa: ona i ja, ruku pod ruku, objasni neposredno posle ljubavnog čina; ona – smirena, smerna kao da je već trudna, ja – rezigniran, nevoljan, ali zadovoljan što sam nešto uradio, uspeo, završio, ali šta? – to je pitanje.

proza polja

jimmy valentine by o'henry*

vladimir strika

Lica u priči: Gorjana S. – mlada žena; Jimmy Valentine – kriminalac, primjer za vježbanje engleskog jezika;

O'Henry – pisac detektivskih priča; Ben Price – detektiv u pričama O'Henryja, u privatnom životu: portir hotela »B« na Rijeci; Ralph Spencer – nepostojeća osoba u stvarnom svijetu: lažno ime detektiva B. Pricea;

Anabel Adams – gospođica, prolaznik u jednoj sceni priče;

Glavni u zatvoru; Direktor banke; Dvije djevojčice; Slučajni prolaznici i statisti; Autor priče.

1. ZATVORSKA ČELIJA

Jimmyja Valentinea srećemo u zatvorskoj čeliji. Sjedi. Vrlo slabo osvijetljenje: čini nam dostupnim jedino profil njegove glave, prema kojemu je teško zaključiti bilo što o veličini njegovog tijela, dužini i načinu njegovog dosadašnjeg života, političkom uvjerenju. Možda bismo mogli, kada bismo imali vremena za bacanje, nagađati o njegovim sportskim sklonostima, ili omiljenim bojama... Medutim, u čeliji žmirka jedna škrt sijalica – kako je već, na drugi način, rečeno na početku priče – tako da: i profil jedva raspoznamo. Jimmy Valentine (dalje: J. V. – u svim padežima) šapće. Na sjenci njegove glave – na zidu – pratimo sporo pomicanje usana. Nikakav zvuk ne dopire do nas. Na možemo znati kome se J. V. nijemo obraća.

2. STAN MLADE ŽENE GORJANE S. NA RIJEČI

Ulica i kućni broj: zaboravljeni. Svakako: soba je u polutama. Svjetlost je najgušća na plafonu i otud se cijedi duž zidova u obliku kaiševa. Gorjana S. sjedi pored lampe, u pletenoj stolici, uz pisalič sto, ruku spuštenu, u krilo. Mi, ostali, sjedimo uz zidove, po podu. Gorjanino lice je blijedo. Gorjanino lice, također, dobro prima svjetlost lampe. Lijepa je. *Hi voz in prizn onli ten mants* – kaže Gorjana S. Uglas ponavljamo rečenicu: vježbamo engleski jezik.

3. SOBA GLAVNOG U ZATVORU, RILIZ

Glavni u zatvoru poziva J. V. u svoju sobu, daje mu pet dolara za najnužnije potrebe: odijelo i neku sportsku aktivnost, na primjer. J. V. stoji mirno, kao redov, profilom okrenut k nama, glavu je spustio na grudi, šuti. Vidimo ga u punoj veličini... No, izabiremo reći: u sobi Glavnog u zatvoru osvijetljenje jedva da je nešto bolje od onog u čeliji. Ipak: J. V. se, po OPĆEM MIŠLJENJU, ubraja u krupne osobe. Zatvoreničko odijelo, od prugaste čuže – kao i obično, tijesno je za njegova široka leđa, nabrekle mišice ruku i jake butine.

4. UPADICA GORJANE S.

– Skratimo, reče – naglo povisivši glas – Gorjana S. Skupivši obrve.

5. J. V. – NEKO VRIJEME IZVAN NAŠEG VIDO-KRUGA

Dakle, J. V. odlazi u kavanu koja se naslanja na zid zatvorskog dvorišta. Ne zadržava se dugo u restoranu: svakako, nije mogao stići jesti, pa ni popiti piće. Osim: ako nije u jednom gutljaju iskapio rakiju. Vjerojatno(?). Deset mjeseci zatvorskog života moglo mu je dobro osušiti grlo. Možda je bio prinuđen otići u toalet. Ili je obavio telefonski razgovor. Kratak.

6. J. V. MEDUTIM

Već ga, međutim, pratimo u užurbanom hodu opustjelim ulicama. Najprije jedna, potom bar pet-šest mačaka pretrčava ulicu, presijecajući putanju kojom se kreće. Sitna kiša počinje padati. J. V. susreće manju grupu slučajnih prolaznika, među kojima je i jedna žena: Anabel Adams. No, on još ne zna njezino ime. Pitanje je da li će ga ikada saznati. Ne stižemo zagledati Anabel Adams: jer J. V. već

ulazi u zgradu željezničke stanice. Vidimo ga, potom, u vlak:u samo za trenutak — dok ispred nas promiču osvijetljeni prozori vagona. Jedan je prozor, naime, odnio njegovo lice, splošten nos priljubljen uz staklo, nešto u uglu usana. J. V. izlazi iz vlaka u malom gradu nedaleko od granice.

7. VJEZBANJE ENGLESKOG JEZIKA

— *In d taun niar d boda* — kaže Gorjana S.

8. HOTELSKA SOBA U MALOM GRADU NEDALEKO OD GRANICE

U hotelskoj sobi, naravno, polutama. Tapete su već zaboravile cvjetnu šaru, prozor bez zavjesa, velika tamna fleka na elikoj suzi koja može svakoga časa skliznuti niz lice, preko usana i kapnuti na pod, gdje će se raspršiti u mnoštvo kapljica, uz rezak zvuk kao... itd.). Željezan krevet (vojnički? zatvorski?) stoji baš na sredini sobe, ispod lusteru. Na krevetu: otvoren kovčeg, uredno poredane alatke... J. V. se sporo uspravlja iz pognutog položaja nad krevetom, nad kovčegom. Obama rukama pritiska krsta. Sjenka mu se izdužuje.

J. V. se sporo ispravlja iz pognutog položaja.

Stoji na sredini hotelske sobe.

Osvrće se oko sebe.

Soba je neuobičajenog oblika.

J. V. primjećuje neobičan oblik sobe.

Gledajući odozgo: prostorija sliči mrtvačkom sanduku.

9. NIJE LI TO SLUTNJA

Nije li to slutnja?

10. J. V. SE PRISJEĆA LEKCIJE IZ GEOMETRIJE, PRIMJENA OSTALIH ZNANJA

Svi, iz skupine ljudi kod Gorjane S., znaju kako se u geometriji naziva taj... J. V. se dosjeća: i na ravnalu, na stolu, Glavnog u zatvoru, bili su iscrtni... da, deltoid, J. V. premjerava sobu

koracima, računana. Poslije tri do četiri dana, doznajemo iz lokalnih novina, događaju se provale u tri različita grada, u dvadeset dućana. To slutimo, privlačni pažnju detektiva Bena Pricea (dalje: B. P. — u svim padežima).

$$P = \frac{elf}{2}$$

11. UVODENJE U PRIČU DETEKTIVA B. P.

Tako je: B. P. već ulazi u hol hotela. I on se osvrće oko sebe. Vidi mladu gospođicu (da li je to Anabel Adams?) o kojoj će, poslije, pitati portira. Iz nepoznatih razloga, recepcija se ne nalazi u prizemlju. B. P. vrlo brzo — oslanjajući se na dugogodišnje detektivsko iskustvo, ili, vjerojatnije, na iskustvo stečeno portirskim radom u hotelu »B.« na Rijeci — otkriva recepciju na prvom katu i prijavljuje se pod imenom: Ralph Spencer.

O. K. — do sada je dobro teklo.

12. ILI, KAKO SE TO VEĆ KAŽE

Autor još ne zna kraj priče, pošto J. V. osjeća približavanje opasnosti instinktom divlje zvijeri odrasle u džungli velegrada, ili kako se to već kaže...

Postoji nekoliko putanja kojima možemo voditi junake ka završetku priče, koji se samo maglovito naslućuju.

J. V. stoji, nepomično, na sredini hotelske sobe. B. P. je na recepciji hotela, zastao u okretu prema vratima lifta. Vrata na glavnom ulazu u hotel mogla bi se svakoga časa otvoriti da propuste jednu mladu ženu. Spušta se noć i netko već čeka da krene upaliti svjetlo u raskošnom kristalnom lusteru u holu. Grupa ljudi u sobi na Rijeci nijednim pokretom ne remeti nastalu tišinu.

Gorjana S. — konačno — razbija muk. Njen glas zazveči kao limena posuda pala na betonski pod čelije. J. V. se naglo pokreće.

13. PISMO

— Napisati će pismo, kaže Gorjana S., u kojem će tvrditi da se neće više baviti svojim zanatom, *tu kvit hiz old biznis*. Uistinu, vidimo kako J. V. užurbano pretražuje džepove, vadi, napokon, presavijeni list papira, pa olovku iz unutarnjeg džepa sakoa, osvrće se tražeći pogodno mjesto...

Ali, zašto bi on tako postupio? Na koga će adresirati pismo? Tko će povjerovati u izjavu? Za koga, konačno, svi mi navijamo? — Držimo se lekcije — ne popušta Gorjana S. i poziva se, između ostalog, na čuvenog pisca O'Henryja. Svima nam je već potrebna pomoć čuvenog pisca. Pristajemo na pismo. Sluti se obrt. Želimo zadržati slutnju do kraja priče. Slutnjom završiti ovu povijest?

14. HOTELSKA SOBA POD 8, DRUGI PUT

B. P. ulazi u hotelsku sobu neobičajnog oblika. Njegov precizan pogled ne zapaža nikakav znak koji bi njegovim izvježbanim čulima signalizirao da je u sobi bilo tko boravio za posljednje četiri go-

dine. Nikakav znak, osim bijelog koverta koji je, kao vizuelan gong na tamnom pokrivaču kreveta, nudio njegovo ime uredno ispisano crnim slovima. B. P. podiže pogled i suoči se sa svojim zapanjenim licem u ogledalu.

15. J. V. SE SMIJE

J. V. se smije. Isprekidan smjeh, neprimjeren junaku macho izgleda, lični na kašalj. J. V. izbacuje zrak/zvuk iz pluća poput strelica koje se zabijaju u nov svod banke.

16. GORJANA S. SE SMIJE

— *Nju benk voult*, reče Gorjana S. i sama se smijući unaprijed, jer zna koju će šalu direktor banke ispričati J. V., približivši usne tik uz njegovu ušnu školjku, objumivši mu, istovremeno, i blago, podlakticu znovijam prstima desne ruke. Gorjana S. ne ispunjava naša očekivanja. Umjesto prepričavanja šale, reče:

17. SEDAMNAESTA LEKCIJA

— »*Sedamnaesta lekcija!*« To znači: J. V. ulazi u najveću od banaka u gradu nedaleko od granice, predstavlja se direktoru kao pisac detektivskih priča O'Henry, nagovori tog uglađenog gospodina čudnog hoda da ga povede u obilazak banke — što će piscu koristiti pri opisivanju provala lopova J. V. u priči na kojoj upravo radi, itd. Obilazeći, jedan po jedan, impozantne prostore zdanja, nailaze na dvije djevojčice u igri: jedna drugu zatvara u sef. *Van klouzis anader in d seif.*

J. V. se zaustavlja i promatra igru djevojčica.

J. V. doseže do ideje o načinu provala u banku.

18. ISKLJUČENJE

Iako najavljeno, dakle — očekivano, isključenje struje ipak nas iznenađuje. pravo radi, itd. Obilazeći, jedan po jedan, impozantne prostore zdanja, nailaze na dvije djevojčice u igri: jedna drugu zatvara u sef. *Van klouzis anader in d seif.*

J. V. se zaustavlja i promatra igru djevojčica.

J. V. doseže do ideje o načinu provala u banku.

18. ISKLJUČENJE

Iako najavljeno, dakle — očekivano, isključenje struje ipak nas iznenađuje. J. V. naglo blijedi i nestaje. Lice Gorjane S. gasi se. Ostali, koji sjede po podu — utapaju se u zidove. Njihovi zapanjeni pogledi govore autoru ove priče da i on sam postaje sve blijeda sjenka. Umjesto likova iz priče, u prostoru, na papiru, ostaju samo nejasni tragovi, neizostrene mrlje. Uskoro, i one blijede u sjećanju. Na šta nas to podsjeća?

* Priču O'Henryja nisam čitao. Da li postoji? Elemente pripisane noveli »Jimmy Valentine« O'Henryja, pronašao sam na nedatiranom listu papira istrgnutom, očigledno, iz moje(?) bilježnice za vježbanje engleskog jezika. (Možda bih mogao odrediti godinu u kojoj su ti redovi zabilježeni — ali ne bez većeg napora.) U istoj bilježnici naišao sam i na imena nekih od ličnosti koje se pojavljuju u mojoj priči. Svaka druga sličnost sa meni tajanstvenom povijesti J. Valentinea, koju bilježi O'Henry, slučajna je. Dakle, tko je uistinu bio Jimmy Valentine — ostaje mi nepoznato. O'Henryja, jamčim, nikada nisam sreo niti na Rijeci, niti u Beogradu, niti u Parizu, niti u nekom od drugih gradova »koje sam volio kroz svu svoju mladost«. AUTOR.



proza polja

proročica

marija jakim

Dolaskom Stanke, ova tiha i neprimetna ulica se uznemirila. Ljudi su se došaptavali: Doselila se vračara! Ulicom su od jutra do kasno u noć prolazile žene, krišom zagledajući naziv ulice, tražile broj kuće koji nije bio istaknut, te bi ulazile u susjedna dvorišta, pitale za broj trideset dva, krijući njeno ime i zašto je traže.

Iz dvorišta je čula: Mora da je vidovita; Čovek svašta proba kad je u nevolji; Ne verujem u neku šolju, ali ima intuiciju... šušcale su žene, dok su prebacivale nogu preko noge, čekale na red.

Svakodnevno je, kad god bi bacala pogled na prozor susjedne kuće, ugledala Stanku na istom mestu kako bočno polaže šolju na sto, prevrće karte, dok je naspram nje sedela jedna od žena.

Preplašene sitne oči bi žmirkale ispred njenog neumornog oka, koje je bdelo motreći njihova lica, (dok je izgovarala ime koje im je znano, blisko, što ih muči i koje ih je dognalo k njoj). Bilo da je to ime deteta, muža, suparnice, svekrve. Skupljene uši provlačile su se kroz sudske parnice, zatvore, bolnice, te bi tako načuljene pokatkad mrdnule ko u magarca, dok su se oslanjale na Stankinu reč, onu čuvenu, bez zarezu.

Ova mračna ulica, na periferiji grada, bi opkoljena nevoljama. Koje kakve neobjašnjive bolesti zarazile ulicu. Žene se, po mraku rastrčale da te svoje razgoličene živote obuku. Nasta pravo lovište. Šumska ulica skroz podivlja... Za nju nastaje pritvor u kojem je kao osuđenica izdržavala kaznu, gušeći se od ovog izmeta u kojem se Stanka uzaludno vrtela kao ventilator.

Sve se pretvaralo u mučnu parnicu: znatiželjna da čuje šta to Stanka govori dok gata i kakva je to kugla po kojoj proriče sudbinu trideset godina unapred, našla se na mestu onih žena koje je posmatrala.

(Stanka je odmah izgovorila ime koje joj se kao kolac zarilo u stomak. Činilo joj se da se zariva sve jače i jače, isterujući joj tako jezik.)

Kada je izašla, nije ni znala šta je rekla Stanki od svega onoga što je ova rekla njoj: kao da su im se uši, oči i jezik mimoišli. Jer, za razliku od Stanke, ona je samoj sebi, umesto u šolju i karte, gledala u dlan. Znala je da je na dlanu ceo život; Crtica pa tačka, a i to da se taj jad od šake, ako mu se približiš, pretvara u pesnicu, i da mu je sudbina u grču... zato, dok su Stankine oči bile uprte u litaniju (života), ona je buljila u tu tačku.

U tu crnu tačku koja se u detinjstvu skrivala pod jastukom (neosetno peckajući) i izvirivala svojom sanjivom glavicom tek nešto mucavo buncajući. Ona bi je tada čušnula, a ova se povlačila kao da se ništa nije dogodilo. Ali, odavno se pojavljuje s večeri, s glavetinom, i odavno se ne da čuškat. Dolazi noćima i poziva je na razgovor. Naviknuta na igru, uvlači je pod toplo čebe da je zavede snom, ali ona histerično ustaje, kao žena koja je na brzinu prevarena. U mraku bi je tražila, ostajala raširenih očiju, naglo palila svetlo, hvatajući je.

Pristizale su žene iz komšiluka. Posmatrala je skrivena iza kapije i zavirivala im u dlanove. Kada grunuše na nju pesnicama, počela se izmicati, pedalj po pedalj.

Otkako je izmolila nebo za proročanstvo, usamljenost joj ne zavirivaše samo u san...

S rusinskog preveo autor